

Το καινούργιο μου βιβλίο

Εκδόσεις

Η σύγκρουση πολιτισμών και ο φόβος του θανάτου

Οι «Νύχτες Πανούκλας» είναι ένα μυθιστόρημα για τη σύγκρουση των πολιτισμών, τον φόβο του θανάτου, τις παραδόσεις, την αγάπη, το τέλος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και το πέρασμα των Τούρκων στη σύγχρονη εποχή, για τον εθνικισμό, για τη δημιουργία εθνικών κρατών

της
ΣΤΕΛΛΑΣ
ΒΡΕΤΟΥ*

Ανοίξη του 1901 και στο φανταστικό νησί Μίνγκερ στη Μεσόγειο, ανάμεσα στη Ρόδο και την Κύπρο, ξεσπά μια τρομακτική επιδημία πανούκλας, που μεταφέρθηκε στο νησί από την Ινδία. Ο σουλτάνος Αμντουλχαμίτ στέλνει στο νησί για να αναχαιτίσουν την επιδημία τον αρχιεπιθεωρητή Υγείας χημικό Μπονκόφσκι πασά και τον νεαρό κι επιτυχημένο γιατρό Νουρί. Τον γιατρό Νουρί συνοδεύει η σύζυγός του σουλτάνα Πακιζέ. Στο νησί θα συναντήσουν τον νεαρό κι εθνικιστή Οθωμανό αξιωματικό, τον Κιαμίλ, και την αγαπημένη του, τη νσιωπίτσα Ζεϊνέπ, τον νομάρχη Σαμί πασά και την όμορφη ερωμένη του, τη Μαρίκα.

Η επιδημία επηρεάζει πολύ τις ζωές των Μουσουλμάνων και Χριστιανών / Ρωμιών κατοίκων του. Το μικρό νησί παρασύρεται στην καταστροφή, οι κάτοικοι του βιάζονται να φύγουν, αλλά αρνούνται να συμμορφωθούν με τις απαγορεύσεις, με την καραντίνα.

Πέντε χρόνια γράφει τις «Νύχτες Πανούκλας» ο Ορχάν Παμούκ, αν και η σκέψη για τη συγγραφή αυτού του συγκεκριμένου μυθιστορήματος τον απασχολούσε πολύ περισσότερο. Η απάντησή του στην άποψη ότι επιδημίες αυτού του είδους ανήκουν στο παρελθόν, που εκφράστηκε όσο γράφει το βιβλίο του, ήταν ότι όσα πραγματεύεται στο μυθιστόρημά του σχετίζονται με τη ζωή μας σήμερα. Ο συγγραφέας παραδέχεται ότι η επιδημία του κορωνοϊού που ξεσπάσε τον τρίτο χρόνο συγγραφής του βιβλίου του πανικόβαλε και τον ίδιο, ότι τους φόβους του έμαθε ν' αντιμετωπίζει γράφοντας το βιβλίο του. Όταν το 1855 ξεσπάσε στη Βομβάν η μεγάλη επιδημία πανούκλας,

πολλοί Άγγλοι υγειονομικοί επιθεωρητές ταξίδεψαν από την Αγγλία στην Ινδία για να ενημερώσουν το Λονδίνο για την πορεία της επιδημίας και τα αποτελέσματά της καραντίνας. Ο Ορχάν Παμούκ διάβασε πολλές από τις υπηρεσιακές εκθέσεις τους ώστε να καταλάβει πώς απλώθηκε η πανούκλα στην πόλη, στα χωριά, πώς αντιμετώπισαν ο λαός, οι άντρες, οι γυναίκες, οι θρησκευόμενοι τα μέτρα, πώς συμπεριφέρονταν την περίοδο της πανδημίας, προσπάθησε να φανταστεί ποια θα ήταν η συμπεριφορά των λαών της Μεσογείου σε ανάλογη περίπτωση. Μελέτησε τα μέτρα που επιβλήθηκαν στη Σμύρνη το 1900, όταν ξεσπάσε κι εκεί επιδημία, έρευνσε σε πρωτογενείς πηγές την πολιτική, οικονομική, δημογραφική, στρατιωτική κατάσταση των κρατών της εποχής, του οθωμανικού ναυτικού. Διάβασε απομνημονεύματα Οθωμανών πασάδων, υπουργών, κυβερνητών, προσπάθησε να φανταστεί τον υλικό και πνευματικό κόσμο των Οθωμανών γραφειοκρατών.

Ένα μυθιστόρημα για τη σύγκρουση των πολιτισμών, για τον φόβο του θανάτου, για τις παραδόσεις, για την αγάπη, με πλαίσιο τα ιστορικά γεγονότα και τις ανακατατάξεις στην ανατολική Μεσόγειο στο τέλος του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα, για το τέλος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και το πέρασμα των Τούρκων στη σύγχρονη εποχή, για τον εθνικισμό, για τη δημιουργία εθνικών κρατών. Για το κράτος του Μίνγκερ, που καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία της εθνικής του ταυτότητας έπαιξε η τοπική γλώσσα κι όχι η θρησκεία, αφού οι μισοί κάτοικοι ήταν Μουσουλμάνοι κι οι άλλοι μισοί Χριστιανοί.

Ο νταμάτ'

«**Η σουλτάνα Πακιζέ**», που όπως κι οι μεγαλύτερες αδελφές της δε συμπαθούσε τον πατισάχ θείο της, ήταν σίγουρη ότι ο Αμντουλχαμίτ είχε συμπεριλάβει στην αναπροσώπηση την ίδια και τον άντρα της από κακία, αλλά ακόμη δεν είχε ξεκαθαρίσει την αιτία. Κι ενώ εκείνον τον καιρό κάποιοι κουτσομπόλδες του παλαιού έλεγαν ότι σκοπός του σουλτάνου ήταν να απομακρύνει τους νιόπαντρους από την Ιστανμπούλ και να τους οδηγήσει στον θάνατο στη γη της Ασίας που μασιζόταν από τον κίτρινο πυρετό, στις ερήμιους της Αφρικής όπου κυριαρχούσε η χολέρα, κάποιοι άλλοι θύμιζαν ότι ο Αμντουλχαμίτ αποκάλυπτε τα παιχνίδια που έπαιζε μόνο αφού τα τελείωνε. Ο νταμάτ και γιατρός Νουρί μπέη ήταν πιο αισιόδοξοι. Ήταν ένας τριανταεπτάχρονος πολύ επιτυχημένος κι εργατικός γιατρός, ειδικός σε θέματα καραντίνας, κι είχε εκπροσωπήσει το οθωμανικό κράτος σε διεθνή συνέδρια υγείας. Οι επιτυχίες του είχαν προσελκύσει το ενδιαφέρον του πατισάχ Αμντουλχαμίτ, κι όταν γνωρίστηκαν, ο γιατρός Νουρί διαπίστωσε αυτό που ήδη ήξεραν πολλοί γιατροί της υγειονομικής υπηρεσίας, ότι δηλαδή τον πατισάχ τον ενθουσίαζε η πρόοδος της ιατρικής στην Ευρώπη όσο και τα αστυνομικά μυθιστορήματα. Ο πατισάχ παρακολουθούσε τις εξελίξεις όσον αφορά τα μικρόβια, τα εργαστήρια, τα εμβόλια, κι ήθελε οι τελευταίες ιατρικές ανακαλύψεις να εφαρμόζονται στην Ιστανμπούλ και σε όλη την οθωμανική επικράτεια, κι ανησυχούσε πολύ καθώς ήξερε ότι οι νέες μολυσματικές ασθένειες που προέρχονταν από την Ασία και την Κίνα είχαν εμφανιστεί και στη Δύση.

Απόσπασμα από το βιβλίο του Ορχάν Παμούκ «Νύχτες πανούκλας»

*γιαμπίρ

* Η μεταφράστρια Στέλλα Βρετού παρουσιάζει το καινούργιο βιβλίο του Ορχάν Παμούκ «Νύχτες Πανούκλας» (εκδ. Πατάκης)